

Katedra za orijentalistiku
Grupa: japanski jezik i književnost
Nastavno-naučnom Veću
Filološkog fakulteta u Beogradu

Odlukom broj 22/1 sa sednice Nastavno-naučnog Veća Filološkog fakulteta u Beogradu održane 28. decembra 2009. godine imenovani smo u Komisiju (prof. dr Ljiljana Marković, redovni profesor Japanologije na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, izabrana u zvanje 15. avgusta 2009. godine, prof. dr Vesna Polovina, redovni profesor Opšte lingvistike na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, izabrana u zvanje 18. maja 2001. godine i prof. dr Junichi Toyota, docent Opšte lingvistike na Lund Univerzitetu, izabran u zvanje 1. maja 2010. godine) za odobrenje predložene teme doktorske disertacije kandidatkinje mr Milice Jotov, asistenta na Katedri za orijentalistiku Filološkog fakulteta u Beogradu pod nazivom *Sociolingvistički aspekti jezika u periodici Japana u doba „produžene stagnacije“ (2000-2010)*. Nakon analize priloženih materijala, a na osnovu Zaključka Veća naučnih oblasti društveno-humanističkih nauka od 17. maja 2011. proširen je predmet istraživanja i usaglašen sa sadržajem teme na koju Komisija ima zadovoljstvo da podnese sledeći

IZVEŠTAJ

Biobibliografija kandidatkinje

Mr Milica Jotov rođena je 25. januara 1968. godine u Nišu, gde je završila osnovnu i srednju školu. Studirala je na Katedri za orijentalistiku, Grupa za japanski jezik i književnost na Filološkom fakultetu u Beogradu od 1996. do 1999. godine. Poslediplomske studije (na smeru nauka o jeziku) upisala je na Filološkom fakultetu u Beogradu. Nakon položenih ispita, prijavila je magistarski rad sa temom „Sociolingvistička analiza sportskog registra u japanskom jeziku“. Ovaj rad kandidatkinja je uspešno odbranila 12. decembra 2009. godine. U zvanje asistenta – pripravnika za predmet Japanski jezik i književnost izabrana je 4 marta 2000. godine. Na Katedri za orijentalistiku, grupa japanski jezik i književnost trenutno je u zvanju asistenta na istom predmetu.

U toku svoje naučne i nastavne karijere nekoliko puta je boravila u Japanu. Tokom prvog studijskog boravka u Japanu, u trajanju od dve godine, pohađala je nastavu japanskog jezika u renomiranoj tokijskoj školi „Naganuma“ (The Tokio Schoool of Japanese Language). Za vreme drugog studijskog boravka u Japanu, u trajanju od 18 meseci, proučavala je značaj malih i srednjih preduzeća u Japanu. Istraživanje je obavila na Ekonomskom fakultetu Chuo Univerziteta u Tokiju, pod vodjstvom profesora Hiroyuki Yokokure. Originalni rad nastao na osnovu ovog istraživanja, pod nazivom „Komparativna analiza servisa (usluge) u Japanu, Kini i Jugoslaviji“, objavljen je u univerzitetskom glasilu Chuo univerziteta.

Tokom prethodnog perioda kao asistent pripravnik, a zatim i asistent, bila je odgovorna za vežbe iz predmeta Istorija Azijsko-pacifičkog regiona, Japansko društvo i kultura, Ekonomija Japana, Japan i svet.

Podaci o predloženoj temi doktorske disertacije

Kandidatkinja mr Milica Jotov predložila je temu doktorske disertacije pod nazivom *Sociolingvistički aspekti jezika u periodici Japana u doba „produžene stagnacije“(2000-2010)*. Rad ima za cilj da teorijski i empirijski ispita kako lingvističke tako i kulturološke aspekte upotrebe različitih terminoloških registara (kultura, moda, sport, ekonomija, politika) u tekstovima iz dnevne štampe u desetogodišnjem periodu najskorije japanske istorije. Termin „produžena stagnacija“ odnosi se na ekonomsku stagnaciju Japana, i koristi se za zaokružene istorijske celine koje se jasno mogu diferencirati u odnosu na periode brzog rasta i recesije. Prethodnih deset godina u japanskoj ekonomiji obeležila je upravo privredna stagnacija, pa odatle i predložena sintagma u naslovu disertacije.

Predmet istraživanja

Na tragu nedavno odbranjenog magistarskog rada kandidatkinje, koji se bavio sociolingvističkom analizom sportskih termina u japanskom jeziku i njihovih engleskih i srpskih prevodnih ekvivalenata, predložena tema doktorske disertacije pod nazivom *Sociolingvistički aspekti jezika u periodici Japana u doba „produžene stagnacije“(2000-2010)* ispitaće značajan fenomen jezika štampe kao specifičan registar japanskog jezika, kako u svojim lingvističkim, tako i u svojim kulturološkim aspektima. Konkretnije, u disertaciji bi se analizirali novinski tekstovi iz japanskih listova Asahi Shinbun, Yomiuri Shinbun, Mainichi Shinbun, Nikkei Shinbun, Sankei Shinbun, Tokyo Shinbun, Chunichi Shinbun, Shuukan Economist, Shuukan Toyo Keizai, Shuukan Josei,

Yomiuri Weekly, Chuuou Kouron, Ronza, Animeeju, Animedia, Ax, koji su izlazili u periodu od juna 2000. do juna 2010. Godine. Cilj će biti da se analiziraju kako lingvistički (fonološki, morfološki, sintaksički, semantički) tako i kulturološki aspekti njihove upotrebe. Registar ka kojem bi se kandidatkinja usmerila obuhvata oblasti kulture, mode, sporta i politike, tj. elemente vanjezičke stvarnosti koji mogu biti najzanimljiviji za sociolingvističku analizu.

Cilj istraživanja

Širi cilj istraživanja je da prouči uticaj jezika na društvo i društva na jezik. Specifično, namera kandidatkinje je da kroz analizu svog izabranog korpusa izvrši sociolingvističku analizu novinskih članaka iz pomenutih japanskih listova u datom periodu, na nekoliko nivoa (leksikološkom, sintaksičkom, semantičkom, sociolingvističkom i kulturološkom) ne bi li utvrdila zakonitosti koje se javljaju u njihovoj upotrebi i izvela zaključke o njihovoj eventualnoj uslovljenosti specifičnim kulturološkim okolnostima koje su karakteristične za japansko društvo.

Osnovne hipoteze istraživanja

Leksikološki, cilj će biti da se analiziraju specifične leksičke jedinice koje se upotrebljavaju u registru sporta, mode, kulture i politike, pre svega u novinskim člancima, u pokušaju da se dokuči zašto se u ovakvom kontekstu upotrebljavaju ponekad neobični ili arhaični oblici, poput 蹴球 *shuukyuu* (stari termin za fudbal), kojih inače nema van pisane komunikacije. Ovaj problem može da otvori pojedina zanimljiva pitanja vezana za japanski leksikon, o čemu je kandidatkinja već započela osnovu diskusiju u svom magistarskom radu.

Sintaksički, kao i u srpskom jeziku, primetno je izrazito pojednostavljenje rečenične strukture pri izgradnji novinskih tekstova, u vezi sa različitim oblastima ekstralingvističke realnosti (sport, ekonomija, politika, kultura, moda). Kombinovanje specifične ortografije, pozajmljenica, različitih pisama (japanskih i kineskih karaktera), ali i primetno skraćivanje sintaksikih struktura (elipse) ukazuju na još neke karakteristike jezika štampe kojima kandidatkinja želi da posveti pažnju u analitičkom delu disertacije.

Na semantičkom nivou, analiza članaka u sportskoj štampi otkriva često prisustvo stilskih figura. Čini se da u okviru njih posebno mesto pripada metaforama. Problem pojmovne metafore poslednjih dvadeset godina privlači veliku pažnju istraživača na zapadu, pre svega u okviru tzv. škole kognitivne lingvistike. Kandidatkinja predlaže klasifikaciju metafora na izvorne i ciljne domene koju

je poundio Kovecses (Kovecses, 2002): izvorni domeni - zdravlje i bolest, životinje, biljke, zgrade i konstrukcije, mašine i alati, igre (naročito sportske), novac i poslovne transakcije, pripremanje hrane, toplota i hladnoća, svetlost i tama, fizičke sile (gravitacija, magnetizam, i sl.) i pokreti; ciljni domeni su emocije, želje, moral, misli, nacija, politika, ekonomija, međuljudski odnosi, komunikacija, vreme, život i smrt. Za svaki od datih izvornih i ciljnih domena, kandidatkinja želi da pronadje primere na japanskom jeziku, koristeći se tekstovima dostupnim u svome korpusu. U ovom trenutku, ona predviđa da bi takav korpus sadržao bar 300 metafora. Zatim bi pokušala da pronađe odgovarajuće prevodne ekvivalente za svaku od prikupljenih metafora. Time bi kandidatkinja Jotov želela da odredi u kojim ispitanim slučajevima srpski i japanski primeri imaju istu ili sličnu podležnu osnovu, te pružaju potporu tezi o postojanju metaforičkih univerzalija, a u kojim, sa druge strane, razlike ukazuju na značajnu kulturološku zasnovanost određenih metafora. Ovakva rasprava dotakle bi tri genetski, arealno i tipološki jako različita jezika (srpski, engleski i japanski) i mogla bi da ima određene posledice na jako postavljene teze o „univerzalnosti“ pojmovne metafore u primenjenoj kognitivnoj lingvistici.

U sociolingvističkom pogledu, centralno pitanje na koje će autorka težiti da da odgovor jeste ono o *dvosmernom uticaju*: sa jedne strane, na koji način jezički materijal iz ovih priloga utiče na percepciju pojmova iz izabranih registara (sport, moda, ekonomija, politika, kultura) kod izvornih govornika japanskog jezika; sa druge strane, opet, valja istražiti na koji način poimanje ovih oblasti prisutno u japanskom kulturno-istorijskom miljeu utiče na upotrebu odgovarajućih, često neobičnih izraza i konstrukcija u člancima u štampi. U vezi sa potonjim problemom, kandidatkinja želi da istraži uticaj kako arhaizama tako i neologizama, kojima japanski jezik obiluje, pre svega u vezi sa sportskom terminologijom.

Konačno, u vezi sa kulturološkom komponentom, autorka ima za cilj da ispita neke specifičnosti japanske kulture i tradicije koje su se reflektovale i na lingvistička pitanja, pa samim tim i na problem terminologije u novinskim člancima. U ovom segmentu, rad će imati za cilj da ispita uticaj tekstova dostupnih u periodici u poslednjih deset godina na obrazovanje i opismenjavanje stanovništva u Japanu.

Metod istraživanja

Istraživanje bi se vršilo na korpusu i obuhvatilo bi japansku „periodiku“, pod čime kandidatkinja podrazumeva časopise, dnevne listove, televizijske reklame i različite publikacije dostupne na

japanskom govornom području, a koji izlaze u redovnim intervalima. Periodika ove vrste veoma je čitana od strane japanske milionske populacije (primera radi, dnevni list Yomiuri Shinbun čita oko 10 miliona ljudi dnevno). Ovakva pisana građa istraživački je zanimljiva budući da nju stvara najobrazovanija kulturna elita – novinari koji, zbog specifičnosti japanskog pisma, moraju da prođu kroz godine kvalitetnog školovanja. Takođe, ona predstavlja i sasvim relevantan jezički uzorak, budući da je stvaraju hiljade novinara, saradnika u publikacijama, autora oglasa, čitulja, pisama čitalaca...

Istraživanje bi obuhvatilo sledećih petnaest časopisa:

(1) Dnevne novine:

1. Yomiuri Shinbun (oko 10 miliona čitalaca dnevno). Povezan sa TV Nippon.
2. Asahi Shinbun (oko 8 čitalaca dnevno). Povezan sa TV Asahi.
3. Mainichi Shinbun (oko 4 miliona čitalaca dnevno). Povezan sa TV Tokyo Broadcasting System.
4. Nikkei Shinbun (oko 3 miliona čitalaca dnevno). Povezan sa TV Tokyo.
5. Sankei Shinbun (oko 2 miliona čitalaca dnevno). Povezan sa TV Fuji.
6. Tokyo Shinbun (manje od 1 milion čitalaca dnevno)
7. Chunichi Shinbun (oko 4 miliona čitalaca dnevno)

(2) Nedeljne časopise:

1. Shuukan Economist (ekonomski magazin)
2. Shuukan Josei (magazin za žene)
3. Yomiuri Weekly (nedeljni magazin Yomiuri časopisa)

(3) Mesečne časopise:

1. Chuuou Kouron (povezan sa dnevnim časopisom Yomiuri)
2. Ronza (povezan sa Asahi Shinbun, dnevnim časopisom)
3. Animeeju (anime)
4. Animedia (anime)
5. Ax (anime)

Rad bi se sastojao iz teorijskog i empirijskog dela. U teorijskom segmentu analize, kandidatkinja bi ponudila detaljan pregled tradicionalnih i savremenih postulata sociolingvistike, dostupnih u delima autora sa srpskog, engleskog i japanskog govornog područja, a zatim i fenomenom jezika štampe uopšte, kako na japanskom, tako i na srpskom i engleskom govornom području. Takođe, u teorijskom delu disertacije kandidatkinja će posvetiti određenu pažnju kulturološkim aspektima japanskoga društva, u pokušaju da postavi hipoteze o tome koje istorijsko-socijalne karakteristike života u Japanu utiču na jezik štampe i novinskih tekstova, ovakav kakav on jeste, ali i obrnuto: na koji način jezik štampe i novinskih tekstova, makar delimično, utiče na formiranje novih kulturnih obrazaca. U empirijskom delu disertacije obavila bi se detaljna analiza zadatog korpusa: novinskih priloga iz sportskih, kulturnih, modnih i političkih sekcija pomenutih japanskih listova u definisanom periodu od deset godina. Analiza bi se bazirala na kontrastiranju japanskih primera sa njihovim srpskim i engleskim prevodnim ekvivalentima, i odvijala bi se na nekoliko nivoa: fonološkom, sintaksičkom, semantičkom, sociolingvističkom i kulturološkom.

Zaključak i predlog Komisije

Komisija konstatuje da predloženom temom doktorske disertacije kandidatkinja namerava da obradi zanimljivu i dosad nedovoljno proučenu oblast jezika štampe sa japanskog govornog područja sa lingvističkog, sociolingvističkog i kulturološkog aspekta.

U teorijskom pogledu, ovako koncipirano istraživanje može da ponudi pregledni doprinos savremenim sociolingvističkim istraživanjima, kao i istraživanjima jezika štampe, i to kroz analitičku obradu literature sa japanskog, engleskog i srpskog govornog područja.

U vezi sa empirijskim segmentom, očekujemo da će istraživanje na specifičnom korpusu novinskih tekstova vezanih za terminologiju sporta, kulture, mode, ekonomije i politike ponuditi nove kontrastivne uvide na različitim nivoima jezičke analize: fonološkom, sintaksičkom, ali pre svega semantičkom (kako u smislu čisto leksikološke obrade tako i u pogledu savremene teorije kognitivne semantike i njenih implikacija za jezički materijal nastao na japanskom govornom području).

U sociolingvističkom smislu, očekujemo da autorka detaljno istraži pomenuti dvosmerni uticaj, tj. sa jedne strane na koji način jezički materijal iz prikupljenih članaka utiče na percepciju

pojmovi kod izvornih govornika japanskog jezika; a sa druge strane, opet, na koji način poimanje sporta, kulture, mode, ekonomije i politike prisutno u japanskom kulturno-istorijskom miljeu utiče na upotrebu odgovarajućih, često i arhaičnih, izraza i konstrukcija u tekstovima u izabranoj periodici.

Konačno, u kulturološkom smislu, koji je, premda lingvistički ne uvek dovoljno relevantan, ipak i profesionalno najbliži autorki rada, nadamo se da će predložena disertacija ukazati neke specifičnosti japanske kulture i tradicije koje su se reflektovale i na lingvistička pitanja, pa samim tim i na problem terminologije u tekstovima novinskih članaka. Ovde pre svega valja imati u vidu viševjekovnu izolovanost, geografsku udaljenost od glavnih svetskih tokova, te činjenicu da su zapadne kulturne matrice u poslednjih nekoliko vekova sasvim dominantne na zemaljskoj kugli – sve ove činjenice svakako su uticale i na pogled na svet tipičan i za današnje Japance, a koji se značajno ukorenio i u njihovom jeziku i terminologiji.

Na osnovu izloženog, Komisija smatra da je kandidatkinja mr Milica Jotov ponudila kvalitetan i naučno utemeljen predlog teme doktorske disertacije, te je slobodna da predloži Nastavno-naučnom veću da temu prihvati i omogući kandidatkinji da započne rad na svojoj disertaciji.

U Beogradu,

KOMISIJA

21. marta 2012. godine

dr Ljiljana Marković, redovni profesor

dr Vesna Polovina, redovni profesor

dr Junichi Toyota, docent